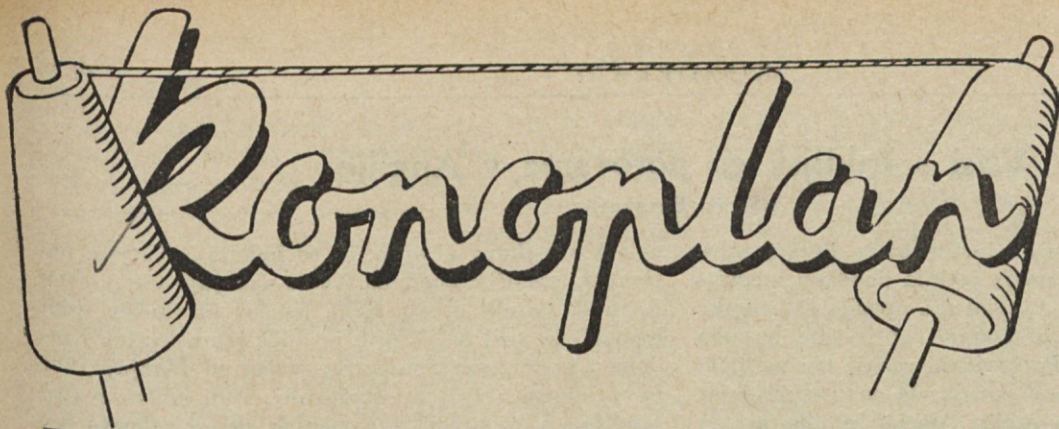

GLASILO
KOLEKTIVA
»INDUPLATI«
JARŠE

AVGUST 1954

CENA DIN 10.—

ŠT. 20

Predsedniku Republike maršalu Titu je uprava podjetja v imenu celega kolektiva za njegov 62. rojstni dan poslala telegram naslednje vsebine:

Tovarišu

JOSIPU BROZU - TITU

predsedniku Federativne ljudske republike Jugoslavije

Beograd

Jarše, 25. 5. 1954

Delovni kolektiv podjetja „Induplati“ Jarše Vam za Vaš današnji 62. rojstni dan iskreno čestita z željo, da bi naše narode v zdravju in osebni sreči vodili od zmag do zmag še dolgo vrsto let.

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA
»INDUPLATI«

Jarše, p. Domžale - Slovenija

Na to čestitko se je predsednik Republike zahvalil s pismom sledeče vsebine:

Radnom kolektivu

FABRIKE TEKSTILA »INDUPLATI«

Jarše, p. Domžale - Slovenija

Beograd, 31. 5. 1954

Najsrdačnije zahvaljujem na čestitci i željama, koje ste mi uputili povodom rođendana.

Želim Vašom radnom kolektivu dalje uspešan rad za dobrobit naše socijalističke domovine.

Smrt fašizmu — slobodu narodu!

JOSIP BROZ - TITO

Vtisi s študijskega potovanja v Anglijo

(Srečo Bergant)

Ob 8. uri zjutraj sva odpotovala iz Pariza proti Calaisu. Pokrajina ob progi je bila ponekod močvirnata, ponekod peščena. Povsod sva opazila še ostanke minule vojne, kar pa ni čudno, saj je tam besnela najhujša vojna vihra. Po štiriurni vožnji sva prispela v Calais, kjer je že čakal parnik, da nas prepelje čez 30 km široki Rokavski preliv. Morje je bilo precej razburkano, saj je pihala močna burja. Ladja je bila velika, vendar so jo morski valovi krepko premetavali. Z njo vred se je premetaval tudi moj želodec in ni dosti manjkalo, da nisem zapel »Rigoletto«. Vožnja ni bila preveč prijetna in čeprav je trajala samo dve uri sem je imel kar dovolj. Na ladji so obmejni organi opravili svojo dolžnost, tako da v Angliji nismo imeli nobenih sitnosti več. Ob 2. uri popoldne smo prispeli v Folkestone, najino prvo postajo na angleških tleh. Z ladje smo izstopili lepo eden po eden, ter se tako zvrstili ob pultu, kjer so nas pričakovali angleški cariniki. Kakor hitro je prišel do mene, sem mu pokazal moj potni list in ko je videl, da sem Jugoslovian, me je vprašal samo po slivovki in cigaretah. Cigaret sem imel sicer malo preveč, vendar z izgovorom, da ne razumem zakaj gre, sem jih lahko odnesel in dobil na kovček modri križec kot znak, da je pregledano. Takoj v pristanišču je čakal vlak, ki nas je potegnil najprej proti Londonu.

Anglija, dežela o kateri sem imel vse mogoče in nemogoče predstave je sedaj tu. Že v samem Folkestonu sem opazil tipične angleške hiše, visoke in ozke, strnjene v velike bloke. Deset minut vožnje in že smo bili zunaj mesta; začela se je pokrajina, močno valovita, nikjer nobene ravnine, zelo malo polj, pač pa precej sadovnjakov in velikih pašnikov, na katerih so se pasle ogromne črede ovac in goveda. Pokrajina je zelo enolična, hribček, dolinica, pašniki, zopet malo gozdov, malo polj in zopet pašniki; spremembe ne najdeš. Šele ko smo se že približevali Londonu, se je pokrajina malo raztegnila v večje doline in ravnice. Vozili smo se skozi predmestja Londona: ljubke male hišice so bile potresene naokoli kot ovce po pašnikih, ni bilo strnjenih blokov in vsaka hišica je imela lepo urejen luksuzen vrt. Počasi so se naselja gostila, stavbe so postajale vedno večje in večje, promet po ulicah zelo živahen, ogromni tovarniški dimniki so puhali svoj dim in zavijali mesto v dimno meglo. Še preko Temze, in po nekaj minutah smo se ustavili na Viktorijinem kolodvoru. Cela vrsta izvoščkov je stala pripravljena, da odpelje množico ljudi, ki se je pripeljala s tem vlakom, na svoja mesta. Tudi midva sva izstopila, se postavila pred izhodom ter čakala, kdo naju bo prišel iskat, kot je bilo z nama dogovorjeno. Nisva čakala dolgo, ko se je pred nama pojavil gospod, ki je bil poslan od British American Eastern Compani, to je družbe, ki posreduje nabavo naših strojev v Angliji, se nama predstavil ter naju odpeljal v hotel. Soba za naju je bila že rezervirana in pripravljena. Hitro sva se uredila, nato naju je po-

peljal v njihovo pisarno, ki se nahaja v Cityju, poslovnem središču Londona. Tu se nahajajo vse pisarne in uradi raznih družb. Reka tisočev in tisočev ljudi hodi ali se vozi iz bližnjih in oddaljenih krajev Londona v ta center vsako jutro; zvečer pa odhajajo, ker tu, v samem Cityju, ni stanovanj. Tudi midva sva se zapeljala v ta predel z namenom, da se oglasiva pri »BRAMEST«, zgoraj omenjeni družbi. Oglasila sva se pri generalnem direktorju Lowu, ki naju je pristrčno sprejel. Takoj so nama rezervirali sedeže na vlaku za nadaljnjo vožnjo. Ker sva pa potovala naprej šele drugi dan, so nama pripravili tudi ogled Londona z avtobusom za drugo popoldne. Za isti večer pa so nama že priskrbeli ogled 3-D filma. Ob 6. uri zvečer, ko je delo po pisarnah končano, naju je povabil v svoj avtomobil g. Lipman, pomočnik generalnega direktorja, ter naju vozil po londonskih ulicah. Vožnja je napredovala zelo počasi, ker so bile ulice natrpane z vozili. Ker je bilo že temno, se ni dalo kaj videti, razen velikih svetlobnih efektov reklamnih napisov in napisov nad trgovinami in kino dvoranami. Ponoči smo le prispeli na Piccadilly circus, londonsko središče zabavišč in kino dvoran. Tu smo se ustavili in sva se poslovila od g. Lipmana, ter odšla, da si ogledava 3-D film z naslovom »Poljubi me, Kati«. Že pri vstopu sva dobila očala, skozi katera sva gledala to za naju novo čudo. Film je bil sicer brez prave vsebine, vendar zabaven, in imel si včasih občutek, da se vse dogaja okoli tebe in nehote je kdo odmaknil glavo, ker se je bal, da ne bi dobil česa v glavo. Tako sva preživela dve uri v zabavi in razvedrilu, čeprav sva bila že kar precej trudna in lačna. Po končani predstavi sva se v bližnji restavraciji okrepila, nato pa odšla na kratek nočni sprehod po Londonu, toda le v bližino, kjer sva stanovala; saj sva bila preveč utrujena, da bi se podajala na daljše ture. V glavnem sva ogledovala izložbe ter ponočno vrvenje; trajalo je do polnoči, nato pa kakor bi odrezal vse ponehalo; to pa je znamenje za ponočne ptičke in te zlete takrat iz svojih gnezd — za naju pa je napočil čas, da sva odšla spat, kajti drugo jutro naju je čakal ogled nekaterih londonskih znamenitosti.

Ob 8. uri zjutraj sva se v spremstvu enega od »BRAMEST« podala proti »COOK«, angleškem potovalnem uradu, ki organizira vsakodnevne ogleda Londona z vodičem. Tu je bila zbrana že precej pisana družba; mislim pisana ne samo po narodnosti, temveč tudi po barvi: črnci, indijanci, belci, mulati — tako da smo bili res pisani. Vodnik nam je v uvodnih besedah pojasnil, kje se bomo vozili in kaj si bomo ogledali. Krepko sem napenjal ušesa, da bi ga čim več razumel, vendar je marsikaj ušlo mimo mojega znanja, kar pa ni čudno, saj je govoril angleško, moje znanje pa je bilo takrat še zelo revno. Ogledali smo si muzej, zunanost Buckinghamske palače, kjer prebivata angleška kraljica in kralj. Njena telesna straža v belih haljah in rdečih blazah stoji nepremično pred

vratil, v notranjosti pa sta dva stražarja na konjih. Peljali smo se tudi mimo palače, kjer prebiva angleška kraljica-mati. Najbolj zanimiv je bil ogled Westminsterke Abbeyje. Krasna v svoji arhitekturi in veličastna v svoji starosti, shranjevalka angleške zgodovine. V tej cerkvi so kronali angleške kralje in v tej cerkvi so tudi pokopani. Takoj poleg grobnic angleških kraljev in kraljic je tudi spomenik neznanemu junaku iz prve svetovne vojne. V drugem kotu so grobnice slavnih angleških pesnikov in pisateljev: Dickens, Tennyson, Kipling itd. prav tako pa so tudi v strehe vdolane spominske plošče pisateljem in pesnikom, ki ne počivajo v teh grobnicah: Shakespeare, Milton, Scott, Langfellow itd. Ogledali smo si tudi kraljevo kapelo, ki je bila med vojno nekoliko poškodovana. Vse okoli se bleste v svojem sijaju grbi angleških viteзов, pod grbi pa so njihovi stoli. Mnogo od teh je še praznih, nezasedenih, enega od teh je sedaj zasedel angleški ministrski predsednik Churchill. Ogled te Abbeyje je trajal precej dolgo, zato nam je že primanjkovalo časa; vendar smo odšli še v narodno galerijo, kjer so razstavljene slike svetovnih mojstrov in slikarjev. Bližala se je ura najinega odhoda, zato sva je poslovala od skupine in odšla v hotel po svojo prtljago in tako zaključila najin ogled Londona. Nekaj stvari sva si še ogledala na poti domov. V hotelu sva vse uredila in se odpravila proti postaji. Do odhoda vlaka sva imela še malo časa, zato sva se

šla malo okrepčat. Ob tej priliki sem tudi prvič v življenju poskusil angleški čaj z mlekom, ki pa niti meni niti mojemu želodcu ni bil kaj všeč, vendar se je bilo treba privaditi kasneje tudi nanj.

Ob štirih popoldne smo odrinili proti Hayshamu, pristaniškemu mestecu v Srednji Angliji. Vožnja je trajala polnih sedem ur. Dokler je bil še dan, sva opazovala okolico, ki pa bistveno ni bila drugačna kot južna. Čim se je stemnilo, je tudi nama postajalo čedalje bolj temno pred očmi in kmalu sva je znašla v globokem snu. Sam ne vem do kdaj bi spala, če naju ne bi neki zelo ljubezniv Anglež zbudil iz sladkega sna, ter nama povedal, da sva na cilju. Še vsa omotična sva hitro pograbila svoje kovčke ter jo kar na slepo mahnila proti ladji. Imela sva srečo in prispela pravočasno na ladjo, ki je še natovarjala tovor. Na ladji sva si vzela kabine, odložila kovčke, nato pa šla v restavracijo, da si pripraviva želodce na dolgo vožnjo po razburkanem morju. Po steklenici piva sva govorila že kar dobro angleško in kmalu se je razvil pogovor z natakarkjem. Ob polnoči je ladja odplula, midva pa sva šla spat v kabino. Vožnja je trajala 5 ur, vendar se mi je zdela cela večnost, to pa zato, ker je ladjo zelo premetavalo. Proti jutru smo zapluli v Belfastski zaliv, tu pa je bilo morje že mirnejše. Skozi okno sva gledala obrise najinega cilja — Belfasta.

Zapiski s prakse v tovarni Whitehouse - Belfast

(Končec)

Organizacija v tej tovarni se tudi bistveno razlikuje od naše. Prvo, kar lahko opaziš, je veliko število pomožne delovne sile. Na strojih samih dela le minimalno število ljudi. V predpredilnici imajo snemalno kolono na predpredilnih strojih. To se jim izplača, ker imajo več teh strojev, ki so stalno v pogonu in je to kolono mogoče izkoristiti. Kadar ni snemanja jo zaposlijo pri čiščenju in drugih pomožnih delih. Poleg te je še čistilna kolona, ki postopoma čisti vse stroje med tednom. V tovarni Whitehouse nimajo, kakor pri nas, skupnega čiščenja vseh strojev zadnji dan v tednu, kakor je to primer v naši predpredilnici. Ta primer imajo samo za čiščenje kard, kjer ima vsaka delavka tri stroje in jih čisti vsak petek ves dan. Na čiščenje oziroma čistočo polagajo mnogo pažnje. Dober tek strojev omogoča delavkam, da jih ves dan čistijo in drgnejo, da se le-ti svetijo kakor zrcala. Morda je tako čiščenje malo pretirano, vendar ne škoduje. Čeprav nihče delavca pri delu ne priganja so zelo pridni. Vsakdo ima odrejeno delo in to delo opravlja. Mojstri odredjajo delo in pregledujejo izvršitev, vendar pa sami stvarno ne delajo, ker je za vsako najmanjše delo odrejen poseben človek. Mojstri odgovarjajo izključno samo za proizvodnjo in kvaliteto in to zahtevajo tudi od svojih podrejenih. Vsekakor je organizacija dela drugačna kot naša, ker je prilagojena na njihove pogoje in na njihovo ureditev tovarne.

V pogovoru z ljudmi sem opazil, da splošna izobrazba ne presega povprečja. Kaj hitro se jim za-

takne, če nanese pogovor na stvari, katere se ne tikajo strogo njihovega dela. Ker so v tovarni za predelavo lanenega vlakna, se spoznajo samo na lan, medtem ko o drugih tekstilnih surovinah ne vedo dosti ali pa skoraj nič. V svoji stroki so pa pravi mojstri ter to znanje ljubosumno čuvajo in ne dovolijo radi vstopa v svojo tovarno ljudem-tujcem.

Surovine, ki jih predelujejo v tej tovarni, niso najboljše kvalitete. Kupujejo jih na Irskem, v Belgiji, Franciji in na Danskem. Predilnica je grajena za predenje srednjih števil preje do št. 40. Včasih predejo tudi nekoliko višje številke, a za te kupujejo temu primeren material. V mešanicah za to prejo ni opaziti materialov različnih kvalit. Vsaj velikih razlik ni. Najčesče uporabljajo za tow prejo strojni hodnik, katerega kupujejo v drugih tovarnah v koliko jim lastni ne zadostuje. Seveda lahko napravijo materialu primerno dobro prejo. Isto velja za dolgo laneno vlakno. Vlakno je srednje dobro pač za številke, katere predejo. Na splošno je opaziti, da je material zelo čist, brez pezdirdja in vozlov, včasih malo slabše razvlaknjen, vendar se dobro cepi na strojih. Vse surovine so skrbno sortirane. Strojni hodnik sortirajo v vrhnjega in spodnjega, to se pravi v onega iz vrhnjega dela stebila in onega iz spodnjega dela.

Na kardah zelo pazijo, da se material dobro očisti nečistih stvari, ki jih surovina še vsebuje, in da se izpraši. Dobro izpraševanje dokazujejo sesalne šobe, ki so nameščene na kardah v velikih množinah. Zelo nečist hodnik poprej raztrgajo na trgalnem stroju,

Od 5. do 11. septembra bo STIPI 1954

s čimer sprostijo mnogo nečistoče in material zrahljajo. V tovarni Whitehouse uporabljajo tudi dve posebni kardi za zelo slab material, s čimer dosežejo, da ostane v traku res dobro vlakno. Vsekakor je opaziti, da imajo raje več odpadkov kakor pa slabo prejo.

Tako kakor kratki material tudi dolgega v prvi fazi predelovanja najprej očistijo in razvlaknijo. Že pri ročkanju vlakno nekoliko prečešejo, da s tem odstranijo iz vlakna vozle. Na česalnih strojih pazijo na uravnavo česalnih grebenov, da so pravilno oddaljeni med seboj in da dobro izčešejo material. Slabo počesane ročke počesejo še enkrat. Seveda dobe na ta

način več hodnika, toda to jih ne moti. Že prej sem omenil, da se poslužujejo raje polavtomatskih česalnih strojev, ker z njimi dosežejo mnogo boljše kvaliteto. Trakovi so mnogo lepši, če jih napravijo šele na pokladalnem stroju z ročnim pokladanjem, ki je mnogo lepše kakor avtomatsko pokladanje.

Na raztezaljkah nimajo nobenih posebnosti več, ker tam pač trakove samo še raztezajo in dvojé v cilju enakomernejše preje. Njihovi predilni načini so zelo podobni našim, saj tudi ni mogoče, da bi imeli kakšne večje razlike.

Janez Rainer

Pismo iz predilnice

V vsakem obratu so stvari, ki so dobre in stvari, ki so zaradi tega ali onega slabe. Na nas samih je, da dobre stvari zboljšamo, da bodo le-te še boljše, slabe pa odpravimo samoiniciativno, da šibkih mest v našem vsakdanjem delu, v naši socialistični družbi več ne bo.

Marsikateri član našega kolektiva ne ve, da imamo gumb za alarmno sireno našega podjetja nameščen na desni strani vhoda v predilnico. Sirena se sme uporabiti samo v skrajni sili ali po odredbi uprave podjetja. Primerno bi bilo, da bi poleg gumba nalepili še napis: z uporabo gumba, ki bi moral biti vdelan v steno predilnice, da bi nanj ne vplivale vremenske prilike. Mnogi ne vedo za znake, ki se jih daje v posameznih primerih. Pri tem mislim na sledeče znake: 1. pomoč potrebujem, 2. pomoči je potreben sosed, 3. posebni znaki za alarme ipd.

Teh znakov večina ne pozna in tako se zgodi, da starejši člani ne vedo povedati tega novincem, ki se morda vsaj v začetku za marsikaj zanimajo. Potrebno bi bilo zato, da bi vsak član našega kolektiva poznal te znake in tako lahko v primeru potrebe obvestil in pravilno alarmiral ostale delovne tovariše.

Nadalje imamo v predilnici pogost izpad električne energije, posebno v nočnih izmenah. Predlagam, da bi se omrežje, ki služi samo za razsvetljavo v predilnici priključilo domači centrali, saj se je en del tega (razsvetljava na stopnišču predilnice) že izvedel.

Glede zaklepanja posameznih obratov pripomnim, da je edini obrat predilnica, ki se ne zaklepa, čeprav to delajo vsi ostali vodje oddelkov. Smo na potu izgradnje boljše družbene ureditve — socializma, vendar je zaradi posameznikov sedanjí čas še preuranjen,

da bi se tega načela — puščanje oddelkov in obratov nezaklenjene — držali tudi mi. Nadalje so tudi vrata sama pokvarjena in se ne zapirajo, tako v oddelku, kjer stoji tresilni stroj kakor tudi oboja vrata v predpredilnici. S tem malim primerom — pokvarjena vrata — vidimo, koliko so si posamezni delavci svesti na paznjo svojega podjetja. Za kljuke in vrata bi bilo primerno, da bi se okovala s pločevinastimi ščitniki, kakor je to primer na vratih v motovilnico. Ti ščiti bi očuvali vrata pred sunki vozičkov za prevoz materiala.

Velika neodgovornost predilcev in to predvsem predpredilcev je uporaba prediva za najrazličnejše namene. Ta, za nas dragocena surovina se uporablja ob sobotah za čiščenje strojev, za brisanje rok, na straniščih v tam uporabne namene, kakor tudi za čiščenje privatnih biciklov po straniščih in drugih krajih. Prepričan sem, da bi za potrebe podjetja laneno vlakno lahko zamenjali z bombažnimi odpadki, katere imamo v manjši količini vedno v zalogi. V koliko bi bilo laneno vlakno bolj priporočljivo zaradi požarnih razlogov, ki so pri bombažu večji, se naj laneni oziroma konopljeni odpadki racionalnejše uporabljajo za neindustrijske namene. Dejstvo pa je, da imamo tudi sedaj v predilnici bombažnih odpadkov po vseh neprimernih kotih dovolj in da le-te tudi delavke uporabljajo za čiščenje in mazanje ter so le-ti prepojeni z nafto, pa do sedaj še ni prišlo do požarne nesreče.

S tem odstavkom želim poudariti, da je naša dolžnost, da čuvamo stroje in surovine, kajti eno kot drugo je naša skupna last.

FRRO

Iz uprave

Ne izrabljaj bolovanja doma za dela na polju in v gospodarstvu, ker s tem zdravju ne koristiš!

Po predpisih zakona o socialnem zavarovanju nosi podjetje za svoje obolele delavce in uslužbenke stroške bolniške hranarine za prvih sedem dni zdravljenja. Naše podjetje je na račun te hranarine izplačalo od 1. januarja do zadnjega maja tega leta nič manj kot 368.465 din, kar je vsekakor lepa vsota, ki težko obremenjuje finance podjetja.

Tak način bolovanja se je v našem podjetju tako udomačil, da se človek nehote vpraša: Ali je res v našem podjetju toliko pravih obolenj — in če je tako,

bo treba tu nekaj ukreniti — ali pa mora biti med njimi lepo število namišljenih bolnikov. Ne malokrat se ambulantni zdravnik pritoži, da nekateri izsiljujejo od njega, da jim predpiše nekaj dni bolovanja pod najrazličnejšimi pretvezami in celo z grožnjami. — Knjiga obolenj v sekretariatu podjetja bi znala o tem mnogo povedati in tudi razkrinkati one, ki so v ambulantni abonirani.

Jasno je, da se je moralo temu napraviti konec in nekaj pokreniti, da ne bi bili prikrajšani pravi bolniki, ki so zdravljenja res potrebni, na račun simulantov. Da bi se prepričali, kako se bolni doma zdra-

Naj starost ne bo izgovor za neudeležbo na STIPI 1954

vijo, ali izpolnjujejo odredbe in navodila zdravnika, pa tudi ako jim je treba kaka pomoč je Upravni odbor podjetja na svoji seji dne 20. maja postavil tovariško kontrolo. Ta kontrola ima nalogo, da od časa do časa obiskuje vse bolne, da se z njimi pogovori o uspehu zdravljenja in to poroča ambulantni. Prav tako ima kontrola tudi nalogo, da one tovariše, ki se zdravnikovih odredb ne držijo, temveč izrabljajo bolovanja, da doma opravljajo živino in dela na polju, prijavi upravi podjetja.

In evo prve rezultate teh obiskov. V dneh od 1. junija je ta kontrola obiskala vse bolnike in je od 17 primerov našla samo 6 bolnih, ki so bili v postelji ali se kako drugače zdravili, medtem ko je ostalih 11 opravljalo vsa domača gospodinjstva dela in dela na polju ali v hlevu pri živini. Nekaj bolnikov je bilo v gozdu, eden pa celo v gostilni.

Vse prijavljene primere je obravnaval Upravni odbor na svoji seji dne 17. junija in je pri izrazito težkih slučajih izrekel svojo kazen, lažji prekrški pa so bili samo grajani in posvarjeni.

Kaznovane so bile:

1. Tov. **Rozman Ana**, delavka v predilnici, ker jo je kontrola dobila pri delu na polju in kot pomoč pri zidarjih,

2. Tov. **Podbevšek Marija**, delavka v pripravljalnici, ker jo je kontrola dobila dvakrat v gostilni,

3. Tov. **Šuštar Ana**, delavka v čistilnici blaga, ker je delala na polju.

Tako izrabljanje socialnega zavarovanja je vsega obsojanja vredno, ker ne gre tu samo za neupravičeno prejemanje bolniške hranarine. Tu gre tudi za proč vržena dragocena zdravila, za izpad produkcije in pa predvsem za pošteno delavsko zavest. Kaj bo našemu kolektivu pomagalo, ako se bodo le nekateri poštene delavci prizadevali za večjo storilnost dela, za znižanje stroškov in za odpravo drugih nedostatkov, da bi podjetje pokazalo dobre finančne rezultate in gospodarsko sposobnost, ko pa drugi manj vestni to prizadevanje samo podirajo in s tem hromijo finančno moč in gospodarsko sposobnost podjetja.

Naša dolžnost je, da se proti takim pojavom dosledno borimo. Ni dovolj, da na ta način razkrinkujemo simulanta, in kazni same ne bodo dosegle svoj namen, ako ne bomo sami med seboj s prepričevanjem in pojasnjevanjem o škodi za skupnost pripravili onega, ki na tem boluje, da opusti simuliranje in se poprime dela z vso vnemo, katero mu bo prineslo pravo zdravje in zadovoljstvo.

Vso skrb in pozornost moramo pa posvetiti onim, ki so vsled naporega dela ali drugih prizadevnosti oboleli in se doma zdravijo. Naloga tovariške kontrole je, da se pri teh zanima, kako zdravje napreduje, kakšna pomoč jim je še potrebna, da bi jim pomagali in jih tako čimprej usposobili za delo.

Med dopustniki v Ankaranu

Že priprave na dopust so terjale mnogo dela, zato sem se odločila, da vam od prvega dne taborjenja pa do konca kaj povem. Zbirali in zbrali smo se pred vratarnico Induplati, sedli veseli na avtomobil in se odpeljali cilju naproti. Seveda smo se še ustavili v Domžalah in v Ljubljani, pa to je minilo, in naša dolga vožnja tudi.

Na cilju so nas veselo pozdravili naši fantje, ki so že en dan prej prišli na mesto, da postavijo šotore. Svidenje je bilo ganljivo, a kaj, ko se je kmalu za tem pričela borba za šotore. Navsezadnje smo tudi ta problem rešile in se nastanile v zadovoljstvo vseh. Na žalost niso vse dobile najboljših ležišč, zato je Mira prvo jutro pričakala na praznih rebrih iz katerih ji je ušel ves zrak. Tako je bilo z Miro prvo noč, drugo noč je pa Ludvik v svojem šotoru pel solo arije na čast sončnemu demonu. Pravijo, da je bil njegov sopran podoben tuljenju, medtem ko se je meni zdelo, da prav milo stoka. Pametnejši so bili tisti, ki so se pridno mazali z oljem. Olje se navadno rabi za solato, ker pa je Tone predvideval tudi tako potrošnjo je dal na jedilni list od časa do časa torte namesto solate. Tisti in tiste, ki so najbolj ogorele, so se menda tudi najbolj mazale, čeprav ima v tej stvari rekord Poba, ki se je z oljem kar polival. Od ostalih je postal najbolj renomiran mazalec Lado, h kateremu so se hodile mazati in se pustile namazati tudi nekatere dečve. No, pa nič hudega ne mislite, saj je opravil svojo nalogo v obojestransko zadovoljstvo.

Vasovanje je bilo v nočnem času prepovedano in so se tega držali povečini vsi, razen ubogega ježa, ki je iskal zavetja med obema Cilkama. Punčke so ga rade vzele v svoje okrilje, le kaj, ko se tako ljubko žival ne dá objeti. Bile so prisiljene, da objemajo kaj drugega, pa se jim tudi ni posrečilo v polni meri, ker sta bili Francka in Pavla hitrejši in bolj sodobni, saj sta dnevno menjavale svoje kavalirje. Samo tega ne vem, ali po njuni želji ali po volji njunih kavalirjev.

Ančka in Vera sta prišli nekaj dni kasneje, a sta zato prej odšli. Če ne boste hudi, vam zaupam, da sta se odpeljali s Perom v Koper. Seveda je bil Pero tako fin, da jih je tudi nazaj pripeljal; pa kaj, ko nista

dolgo ostali in sta jo spet mahnili s Perom v Koper na lepše.

No, vse sem že skoraj obrala, le nekoga še omenim, ki se ni zamaknil samo v sonce, temveč tudi v neko pevko v Portorožu, od katere ni mogel proč. Res vam ne morem povedati ali zato, ker je bila tako fejš ali zato, ker je tako lepo pela. Se le po ponovni intervenciji (s pestjo pod rebra) se je zgnil.

Dnevi so hiteli in prihitel nas je obiskat še naš tovariš direktor, ki je bil nad našo dobro voljo zelo ginjen in je našo temno polt kar občudoval; le meni je dejal, da sem preveč zelena, zato me je pustil, ko jo je z drugimi mahnil proslavljat veselo dopustovanje. Vrnili so se kmalu, nekateri od sreče ginjeni, drugi od vinca ganjeni.

Tudi učili smo se na dopustu, nekateri plavati, drugi kvartati. Tone pa je imel predavanje o pravilni izgovorjavi slovenskih besed. Vidite, da je bil naš dopust res pester in vesel. Pa še nekoga ne smem pozabiti: to je mali Faričev Franci, katerega so kljub njegovi mirnosti vsi iz srca vzljubili.

Po enem tednu se je večina taborečih vrnila domov in prišli so novi. Tudi tokrat je bilo zabave zadosti, tako so se nekatere od same sreče jokale, medtem ko so drugi pili in peli. Res, bilo je prijetno in želimo, da bi nam Tone tudi prihodnje leto pripravil podobno udobje in enako postrežbo, saj je bilo za malo denarja sonca, vode in hrane dovolj. Kaj posebnega se ni zgodilo, res ne, le naš Om je imel na poti domov prikolico, na katero smo nametali naša stanovanja in našo prtljago. Da pa ne bi razvil prevelike brzine, predvsem skozi Ljubljano, jo je mahnil po vozačevi volji enkrat v levo, pa spet v desno, se malo ustavil in spet peljal, dokler nismo prispeli veseli in zadovoljni v Jarše.

Tako smo taborili v Ankaranu, takšno je življenje v taboru. Želimo, da bi bilo prihodnje leto tudi tako lepo, in do takrat na svidenje vaša

Špelca

Dekleta in fantje, prijavite se za IV. STIPI od 5. do 11. septembra 1954

POSLUŽUJTE SE DOLGOROČNIH KREDITOV ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIŠIC!

Ve one tovariše(ice), ki zidajo lastne stanovanjske hiše, pa so vsled pomanjkanja finančnih sredstev morali zidanje ustaviti, opozarjamo na Odlok o dovoljevanju dolgoročnih posojil za zidavo stanovanjskih hiš in za popravilo hiš, ki niso vključena v stanovanjsko skupnost, ki ga je izdal Zvezni izvršni svet, in se glasi:

»Narodna banka FLRJ lahko daje v mejah sredstev, ki so določena v ta namen, delavcem in uslužbencem dolgoročna posojila za zidavo oziroma za dovršitev stanovanjskih hiš.

Banka lahko dá posojilo samo za zidavo oziroma dovršitev tistih hiš, ki so namenjene za stanovanje njihovih lastnikov in njihovih družinskih članov.

Višino posojila določi banka glede na kreditno sposobnost prosilca, vendar pa posojilo ne sme presegati:

a) 8000 din na 1 m² stavbne površine za hiše iz trdega materiala s kanalizacijo in vodovodom;

b) 6000 din na 1 m² stavbne površine za hiše iz trdega materiala brez kanalizacije in vodovoda.

Ce se zida hiša iz mešanega materiala se posojilo po prejšnjem odstavku zmanjša za 30 %.

Celotno posojilo za eno stanovanje ne sme presegati 800.000 din.

Posojilo se dovoljuje z odplačilnim rokom do 30 let in obrestno mero 1 % na leto.

Posojilo se odplačuje v enakih polletnih obrokih.

Za dovoljeno posojilo se banka lahko zavaruje s hipoteko na prvem mestu na hiši s prednostno administrativno izplačilno prepovedjo na mesečne prejemke dolžnika v višini ene šestine polletnega obroka.

Hiša, ki se zida ali dovršuje s posojilom, mora biti zavarovana pri Državnem zavarovalnem zavodu ves čas, dokler se odplačuje posojilo.

Koristniki posojila uživajo vse olajšave iz Uredbe o zidanju stanovanjskih hiš delavcev in uslužbencev (Uradni list FLRJ št. 23/51), izvzemši podporo, ki jo prispeva država k stroškom za zidanje; oprostitev dohodnine se pa prizna za 30 let tudi po uveljavitvi uredbe o dohodnini (Uradni list FLRJ št. 56/53).

Posojilo za popravila stanovanjskih hiš sme dati banka samo tistim zasebnim lastnikom, katerih hiše niso vključene v stanovanjsko skupnost in ki sami stanujejo v njih.

Posojila v ta namen daje banka v mejah sredstev, določenih v ta namen, glede na kreditno sposobnost prosilca.

Posojilo ne sme presegati 100.000 din za posamezno hišo.

Posojila se lahko dajejo z odplačilnim rokom do 7 let in proti obrestni meri 2 % na leto.

Za dovoljeno posojilo se banka lahko zavaruje s hipoteko na hiši in z drugimi poroštvi.

Tovariši sodelavci!

Jeraj, Bulič in Farič, ki so sedaj pri vojakih, pošiljajo kolektivu »Induplati« najljubše pozdrave.

POZIV NA NAROČILO KNJIG PREŠERNOVE DRUŽBE!

Kakor vsako leto bo tudi letos izdala Prešernova družba za svoje člane lepo knjižno zbirko obstoječo iz koledarja in 4 leposlovnih knjig. Knjige bodo poljudno tiskane in razumljive vsakemu preprostemu človeku. Naročnina za knjige znaša tudi letos samo 240 din.

Prijave in naročila za knjige sprejema poverjenik Prešernove družbe tov. Panjan Franc v tajništvu podjetja. Ker bo družba dala v tisk le toliko število knjig, kolikor bo naročnikov, vabimo vse one člane našega delovnega kolektiva, ki še niso naročeni na Prešernove knjige, da se takoj naročite. S tem si boste zagotovili dobro čtivo za dolge zimske večere in to za malo denarja. Knjiga je človekov najboljši prijatelj!

VESELA KRONIKA

Dragi bralci, drage bralke Konoplana! Po lepih, toplih dopustnih dnevih ste se vrnili na delo, da z novo voljo delate za skupnost in zase. Prepričana sem, da boste to svojo voljo izvedli tudi v obliki dopisovanja za rubriko »Vesela kronika« našega Konoplana. Brez vaših dopisov bo tudi Konoplan brez zabavnega dela. Napišite karkoli, kot na primer:

da uporabljajo v obratni pisarni pripravljavnice namizni koledar za lepljenje sindikalnih znamkic namesto (menda polnih) knjižic, ali pa,

da nekatere delavke zamenjujejo prostor pod stropem s svojo posteljo pa kar tam zaspijo vkljub temu, da nad njimi in okoli njih brnijo stroji,

da nekatere resno trenirajo za STIPI predvsem v skokih v vodo. Pri izvedbi skokov se poslužujejo nedovoljenega zauživanja drog (pred vsakim skokom pol litra šnopsa);

da je Oskar določen, da pojde na tečaj za telovadnega vaditelja. Rone mu je račune prekrizal in je v zameno imel v času dopusta kar on sam s Oskarjem tečaj. Fizikulturniki pravijo, da ta način občutno zmanjšuje materialne izdatke društva, telovadeči pa menijo, da zmanjšuje tudi moralo bodočega vaditeljskega kadra;

da je tudi skrivanje po kanalih in kotih bilo aktualno, Edi je iskal, Zlata in Nuša sta se pa skrivale. Ker jih Edi ni našel, mu je pomagal stari ter jima tako dokazal, da se ne znajo dobro skrivati;

da bodo med fizikulture panoge vključili nove discipline in to: boks brez rokavic, rokoborbo v mengeško-jarškem stilu ter pretep s stoli in brez njih. Prepričana sem, da bodo te panoge pritegnile precej novih članov v redke vrste telovadečih Jaršanov. Zaključni piknik dela v času rednega dopusta se je razvil v tako menifestativno prireditev prej navedenih disciplin, da sem jim posvetila tudi jaz te vrstice. Nastopajoči bodo prejeli kot znak udeležbe v tej fizikulturi obliže, povoje in druge vidne znake. Tekmovalci v razbijanju kozarcev bodo pa dobili poleg ostalega še pismene račune. Morda jih bo to streznilo pri »ciljanju«. — Pa še drugič kaj.

Špelca

NEKAJ NAJVAŽNEJSIH TRGOVSKIH NAZIVOV BLAGA

Pralna svila je skupno ime za vse svilene tkanine, ki jih uporabljamo za perilo, ženske obleke in podobno.

Tetra je označba za bombažasto tkanino, ki je tkana dvojno, včasih tudi trojno in so tkanine samo na nekaterih mestih med seboj povezane. Tkanina je mehka in dobro vpija vlago. Uporabljajo jo največ za otroške plenice.

Turing je močna bombažna tkanina, tkana v osnovi in votku iz sukanca v platnovi vezavi. Vzorci so pisani, navadno karirani. Blago se uporablja za moške športne srajce.

Cefir je finejša bombažasta tkanina, večkrat s pridanimi efektnimi nitmi (navadno svila), ki se uporablja za perilo, posebno za moške srajce.

Brisače tkemo iz različnega materiala in v raznih vezavah. Poznamo platnene, frotirne, vafelnate brisače. Kot najboljše se smatra frotirne brisače, najtrpežnejše pa so brisače v platnovi vezavi, tkane iz lanu.

Pravi damast je žakardska tkanina, z atlasom kot temeljno vezavo. Tkanina je redka in se uporablja za prte, zaves in pohištveno blago.

Damasti gradel je vzorčasto blago, tkano iz lanu ali bombaža, ki se uporablja kot prevleka za žimnice.

Izdaja v 500 izvodih kolektiv tovarne »Induplati«

Odgovorni urednik: Lipovšek Otmar

Natisnila Triglavsko tiskarna v Ljubljani